

Türr István a Bácskában – a délvidéki sajtó mint elsődleges forrás

200 évvel ezelőtt Baján született Türr István altábornagy, szabadságharcos, politikus, világpolgár, utazó, író. Az 1848-49-es szabadságharcban való részvétele miatt nem térhetett haza, csak a kiegyezés után. Gonda Béla Türr tábornok című művében az 1867-es hazalátogatásáról csak annyit ír, hogy Baján díszpolgárrá választották. A Ferenc-csatorna újjáélesztése és a Baja-bezdáni tápcsatorna megépítése a mai napig őrzik a nevét, nemcsak a Türr István-zsilip Óbecsén. Csatornaépítései mellett ritkán emlegetik, hogy a felnőttoktatás magyarországi történetében is fontos szerepet játszott. A népoktatási körök alakításáról szóló felhívását szülővárosában adta ki, és az első körök megalakulását a Bácskában Türr István látogatásai is segítették.

Előadásomban az 1867-es hazalátogatását és a későbbiekben a korabeli délvidéki sajtó cikkei, hírei alapján mutatom be. Az 1860-as években nem jelent meg magyar nyelvű hírlap a Bácskában. Az 1870-es évek elején Szabadkán, majd 1874 után több városban is indult lap. Baján az 1860-as betiltás után, csak 1874-től volt ismét rendszeresen helyi lap. A reformkor óta számos bácskai tudósító az országos lapokban is hírt adott az itteni eseményekről.

Kulcsszavak: Türr tábornok, Bácska, 1867, Ferenc-csatorna, felnőttoktatás, délvidéki sajtó

Stephen Türr in Bácska - the southern press as the primary source

200 years ago, Lieutenant General István Türr, freedom fighter, politician, cosmopolitan, traveler, and writer, was born in Baja. Due to his participation in the 1848-49 War of Independence, he was unable to return home until the Settlement Compromise of 1867. In his work entitled General Türr, Béla Gonda writes only that he was given the freeman of Baja during his visit home in 1867. The revival of the Franz Canal and the construction of the Baja-Bezdán supply canal still bear his name today, as does the István Türr lock in Óbecse. In addition to his canal construction projects, it is rarely mentioned that he also played an important role in the history of adult education in Hungary. He published his call for the formation of public education circles in his hometown, and Stephen Türr's visits to Bácska also helped establish the first public education circles there.

In my presentation, I will discuss his visit home in 1867 and subsequent visits based on articles and news reports from the contemporary press in the southern region. In the 1860s, there were no Hungarian-language newspapers in Bácska. In the early 1870s, a newspaper was launched in Subotica, followed by several other cities after 1874. In Baja, after the newspaper was banned in 1860, there was no regular local newspaper until 1874. Since the age of reform, numerous reporters from Bácska have also reported on local events in national newspapers.

Keywords: General Türr, Bácska, 1867, Franz Canal, adult education, southern press